

Nro 16.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 23-dik napján 1793.
esztendőben.*

Lengyel Ország.

Nem ok nélkül vonogatták magokat a' Lengyel király, és a' Grodnói diétának buzgóbb tagjai, B. Sievers Orosz követ által sürgettetett tellyes hatalmú delegatiónak ki rendelésétől, előre el látták ök azt, hogy az illyen delegatió valósággal kisírtetbe fog esni, 's mindenre, a' mit a' Pétervári udvar akaránd, és kívánánd réá állani. Valósággal úgy is történt a' dolog. Juliusnak 17-dik napján neveztetett ki az Orosz követnek kemény fenyegetése után a' kívánt delegatió, és már az említett hólnapnak 22-ik napján, minden leg kissebb ki fogás nélkül helybe

hagyatott a' Pétervári udvarnak kívánsága, minden vér ontás nélkül el nyerte azt, a' mire régóta vágyakodik, t. i. a' vele határos Lengyel tartományoknak birására. Mivel ez a' történet új epochát tsinál Európának krónikájában, és az ilyen dolgoknak tudása nemcsak gyönyörűséges, hanem egyfizersmind szükséges is az emberi társaságokban: ahozképest szóról szóra ide írjuk azon egygyességnek tzikkelyeit, mellyeket a' Fels. Orosz Császárné II *Katalin*, a' Gródnói diétához küldött követe B. *Sievers* által a' Lengyel közönséges társaságnak, nevezetesen a' nemzet képviselőinek által adatott, és a' mellyeket a' ki rendeltetett tellyes hatalmú delegatió, a' Lengyel királynak, és nemzetnek képében el is fogadott, és meg erősített. Ez az egygyezés ekképen vagyon:

„ Minthogy a' Lengyel Országi nyughatatlanságok és villongások, az Orosz Császárné ö Felsége sok rendbeli szorgalmatosságai után is, a' szomszéd tartományok bátorságának és tennedességének ártalmasak lenni láttattak: mind ezen tekintetre, mind azon sok költekezéseire nézve, mellyeket azoknak el háritása végett magának okozott, kéntelen vólt a' szomszéd hatalmasságokkal égygyet értvén, olly eszközökről gondolkodni, mellyek által maga végét el érhesse. Ezen meg égygyezésnek következése, az Orosz Császárné és Prussziai király ö Felségek által, a' Lengyel fő Rendeknek által adattott magok meg határozások vala. Minthogy csak hamar azután Ország gyűlése kezdett tarttatni, és abban el is végeztetett, hogy mind a' két hatalmassággal barátságosan fognak a' nevezett tárgyakról tractálni: arra való nézve ö Cs. Felsége részéről, rendkívül való követeje *Sievers* úr, a' Lengyel király és közönséges társaság részéről pedig, a' Tanáts, a' ministerium, és az egélz uraság, következő tzikkelyekben égygyeztenek meg:

1. Tz. Mától fogva örökös barátság és egygyesség fog a' két Statusok között uralkodni,

és ennek meg erősítésére arra kötelezik magokat a' két alkuvó rész, hogy minden eddig való történetekről el fognak felejtkezni, és minden villongásnak tsiráját, a' melly által t. i. ezen szinmutatás nélkül való barátság fel bontattathatna, még első fűvében meg fojtani.

2. Tz. Ezen örökös békesség kötelének nagyobb öszve szorítására nézve, jónak lenni tállatott mind a' két Birodalom határainak szoros meg határozása. Mellyre nézve, örökösön, és meg másolhatatlanúl által engedi a' Lengyel közönséges Társaság ö Felségének az Orosz Császárnének, és minden utánna következendő maradékainak azon környékeket, mellyeket a' földnek mutató kártyáján ezek a' linéák, avagy vonások választanak el. — Ez a' vonás *Drunánál Semgalliának* tsútsánál kezdődik el, a' *Dvina* vízének bal oldalán, innen *Naroch* és *Dubraván* által, *Wilna* határainak hosszában *Stolpetzig*; onnan *Niesviesz*, *Pinsk*, *Kuniev*, *Wisgrodeck*, *Novagroblán* által, *Gallitziának* határain egész *Jáorlikig* által megyen. A' Lengyel király, és közönséges társaság, arra kötelezik magokat, hogy ezen vonás által egymástól el választatott tartományokra soha sem egyenesen, sem másképen semmi praetensiót, avagy just nem fognak magoknak tartani és formálni.

3. Tz. És nemtsak le mondanak a' Lengyel király és Rendek ezen Orosz Birodalom által el foglaltatott tartományokról, hanem ennekfelette az egész világ előtt kötelezik magokat azoknak örökös birásáért.

4 Tz. Ellenben ö Cs. Felsége is mind magára, mind maradékaira nézve, arra kötelezi magát, hogy semmi némű szin alatt nem fog valamelly just gondolni, avagy tartani Lengyel Országának mostani birtokáira, ennekfelette azt is igiri, hogy Lengyel Országot mostani birtokában meg tartani, és bátorságossá tenni igyekezni fog.

5 Tz. A' 4 ik tzikkelynek ereje által kötelesnek lenni itili magát ö Felsége arra, hogy Lengyel Országának azon constitutiójában, mellyet a' Lengyel király ö Felsége, és a' közönséges társaság mostani környül állásaihoz képest, és a' nemzetnek kívánsága szzerént, szükségesnek lenni itilend, semmi akadályt nem teszzen. És hogy semmit ne kételkedjenek a' felöl, arra kötelezi magát, hogy nemtsak helybe fogja azon constitutiót hagyni; hanem ennekfelette a' 4 dik tzikkelyben igirt garantirozást, hogyha magok kívánni fogják, arra is ki terjeszteni.

6 Tz. Minthogy mind a' két éggyező félnek az a' fel tett tzellya, hogy mind kettőjöknek jobbágyaik részeshessenek ezen szoros egygyességnek és barátságának gyümöltseiben, kiváltképen élelmekre, 's más egyékb szükségeikre tartozó terméseiknek, és kézei munkáik által szereztetett dolgoknak szabados egymásnak való eladása által, a' mennyire t. i. az ö általok bé vétetett kereskedésbeli törvényekkel meg fog egygyezni; azt igirik egymásnak, hogy mindenkör készen fognak lenni, az ezen tárgyról való tractára.

7 Tz. Noha, a' 2 ik tzikkelyben fel jegyzetett vonás szzerént, igen könnyü vólna, a' határoknak meg határozatása: mindazonáltal még is szükségesnek lenni itili a' két felséges fél, mind a' két rélzről biztosokat ki nevezni, mindeneket szorosan el rendelni, hogy az által, a' talám ezután támadható villongás el távoztattasson. Hasonlóképen biztosok fognak jövendőben ki nevezetni, hogyha a' határok miatt valamelly égyenetlenség támadna a' két éggyező félnek jobbágyai közt.

8 Tz. Azok a' R. Catholicus lakosok, a' kik a' 2-dik tzikkely szzerént az Orosz Császárné ö Felsége birtoka alá fognak esni, az ö Felsége birodalmaiba bé vétetett keresztényi türedelemnek alkotmánya szzerént, valamint örökségeiknek birtokában, úgy vallásoknak szabad gyakor-

lásában is meg fognak hagyattatni; és mind önnön maga, mind maradékainak képekben arra kötelezi önnön magát ö Császári Felsége, hogy birodalombeli jussát soha sem fogja a' Római Catholica vallásnak kárára gyakorlani.

9 Tz. Hogyha szükségesnek itiléndik a' fő éggyező felek, ezen éggységnek bé rekefztése után, újabb szövetség tételre lépni: a' végre különös acta fog fel tétettetni, mellynek éppen az az ereje leszen, a' minémü itten szóról szóra fel vagyon jegyeztetve.

10 Tz. A' jelenvaló éggység mától fogva számlálván, hat hét alatt, sőt ha lehetséges, előbb is meg fog a' két éggyező fél által erőssitetni, és a' jelenvaló Ország gyűlésének actái közzé iktattatni. — *Iratott Grodnóban, Juliusnak 13-dik napján 1793-dik esztendőben.*

Sievers Jakab.

*A' múlt alkalmatossággal félbe szakadott hadi
Történetek historiájának folytatása.*

Juliusnak 24-dik napján 4 batalion gyalogsággal, vadász katonákkal, és két osztály lovas-sággal küldötte ki *Wurmser* Generál a' *Wenningi* táborból *Hócze G.* Májort, a' *Rothi* és *Wejheri* környéknek meg kémlelésére, és meg parantsolta, hogy ha lehetséges lenne, mingyárt akkor foglalná el *Rothot* és *Edinghofent*. E' végre reggeli 3 óraker ki indúlt *Hocze G. M.* és mind előre, mind oldalaslag vigyázó katonákat küldvén ki maga előtt, *Edinghofen* alá ment, mellyet üresen találván 2 batalion gyalogság által el foglaltatott, az ott lévő nagy redutába, az az, föld várba Pruszszus pattantyúsokat küldött, onnan *Rothba* ment, és minthogy azt is oda hagyta az ellenség, minden akadály nélkül el foglalta. — Mivel pedig mintegy 4000 főből álló Frantziaság telepedett le a' *Heinfeldi* völgyön túl, e' mellett a' *Rothi* szőlő hegyekben is sokan leselked-

tenek, leg ottan, hogy *Hocze* Gen. Májort észre vették, mind onnan, mind a' *Weiherti* redutákból keményen tüzeltek rája; mellyre nézve szükségnek lenni itilte az említett vezér a' maga népét *Edinghofen* felé vissza vonni. Ekkor mind a' *Weiherten*, mind az *Edersheimben* lévő *Frantziák* ellene indultak, és rá keményen tüzeltek; de mivel *G. Hocze* seregének felét *Edinghofenbe* vissza vonta, másik felét pedig annak mezején hadi rendbe állította, nem mérszlettek rá ütni, és minnekutánna reggeltől fogva, tsak nem dél utánnig tartott volna az ágyú lövöldözés, minden vesztése nélkül előbbi táborába vissza tért *Hocze* Generál. Az ellenség közül 7 ember találatott a' mezőn halva, 's kettő fogattatott el.

Következett napokon egyéb nem történt, hanem hogy a' *Rohán* hertzeg vadász batalionnyából, a' külső vigyázaton történt kitsin tsatában, egygy ember lövetett agyon, és a' *Gyulai* regementéből egygy sebesített meg. — *Julius*-nak 27.dik napján észre vévén *Wurmser* hadi vezér, hogy az ellenség a' *Wenningen* mellett táborozó Cs. K. seregeket onnan el üzni, és a' *Neustadtba* masirozó *Prullzusokat* útokban meg akadályoztatni akarja; el tökéllette magában, hogy azt *Germersheim* és *Rülsheim* felől meg támadja. Ahozképest a' nevezett Generál azon éjjel két batalion gyalogsággal, és 2 osztály lovassággal maga is *Germersheimba* ment, *Mészáros* G. Májornak pedig meg parantsolta, hogy viradtakor *Ottersheim* felé indulna, és mihelyt az ágyú lövésből észre venné, hogy ő maga, t. i. *Wurmser* Generál a' *Bellheimi* tetőkre és a' tükör hidhoz érkezett, 's ott hadi rendbe állott volna; mind az *Offenbachi* erdönél, mind *Eszingennek* határán támadná meg az ellenséget, és ha lehetne, mozdítaná ki félzkéből. Más részről olly rendelést küldött *Hocze* G. Májornak, hogy valameddig az ellenségnek mozdulását észre nem venné, addig tsak védelmezőképen tartaná magát, akkor pedig, a' mennyire lehetne, venné őket üzőbe.

Germershejmba érkeztén *Wurmser* hadi vezér, három colonnéra osztotta fel ottan lévő seregeit, az elsőt, mint avantgárdát, avagy előre járó sereget, három lovagló ágyúval, *Gyulai* regementéből való kapitánynak *Bechártnak*, a' ki azon vidéket igen jól ismerte, kórmányára bízta; a' másikat *Conde* hertzegre, a' harmadikat maga mellett tartotta meg, mellynél három 18 fontos, hat 12 fontos ágyúk, és két 7 fontos haubitzák valának. Az első colonné a' tükör hidon által menvén, az az előtt fekvő tetöket elfoglalta, a' honnan könnyű volt *Rülsheimot*, és annak erdejét meg támadni. A' másik colonné *Bellheim* mellett lévő út felé jobbra tartott, és minekutánna tudtára esett volna, hogy semmi ellenség nem volna ottan, a' *Bellheimi* tetökre felmenvén, az első colonnének jobb szárnyához tsatolta magát. A' harmadik colonné, mellyet maga vezérlett *Wurmser* hadi vezér, a' tükör hid előtt rendbe állott, *Ollinger* pattantyús kapitánt, három lovas ágyúval, két osztály lovasságnak védelmezése alatt, a' tetönek tsútsáig küldötte, 's onnan ágyúztatott a' *Rülsheimi* tetökön hányatott Fr. battériákra, olly' jó haszonnal, hogy minekutánna hatzor tüzet adott volna az ellenség, kéntelen volt magát és ágyúit az erdőbe vonni. — Azonközben maga *Wurmser* fő vezér colonnéjával fel kapaszkodván a' tetökre, egyenesen *Rülsheimra* akart rontani; de mivel 20 ágyúból tüzelt rá az erdőben lévő ellenség, és ennek megzabolázására elégtelen volt a' lovagló artilleria; három 18 fontos, és egynéhány 12 fontos ágyúkat szegeztetett ki ellenek, mellyeknek tüzeit ki nem álhatván a' Frantziák, két órákig tartott haszontalan ágyúzások után, mind az erdőt, mind *Rülsheimot* oda hagyván, bellyebb vonták önnön magokat. — A' *Bechártd* kórmányára bízott avantgárdénak két Frantzia battéria állott ellenek, mellynek egyikében 4, másikában 6 ágyúk vóltanak ki szegeztetve; hanem minekutánna a' *Gyulai* regementének egygy batalionnya, és a' Szerviai szabad seregnak egygy osztálya meg tá-

madta, és maga *Wurmser* hadi vezér is egynéhány nehéz ágyúból rájuk lövöldöztetett volna, olly nagy siettséggel el futottak onnan, hogy őket meffze üzni tellyességgel nem lehetett. Ilyenképen mind *Herdtet*, mind *Ruhartot* el foglalta a' *Wurmser* Austriai szabad seregével *Simitsch* kapitány, a' ki mind ezen, mind más tsatákban igen viézi módon viselte magát. A' második colonné a' *Bellheimi* tetőkön tellyességgel egy Frantziát sem talált, a' kik már annakelőtte egészen vissza vonták onnan magokat. Azonközben, mingyárt viradtakor egy osztály Sclavóniai, és egy compánia Szerviai szabad seregbeli katonákkal, e' mellett 2 tüzg *Mack* regementbeli vasasokkal, és *Leopold* fő hertzeg hufzár seregének egy tüzgjával ki küldötte *Matejtsek* fő Strázsa mestert *Mészáros G. M. Ottersheim* felé, a' ki okos rendelései által sokkal erősebbnek lenni tudta magát tettetni, és az ellenséget rövid, de heves vele való tsatázása, és 20 Frantziának le aprítása után, az egész környékről el üzte.

Minekutánna észre vette volna *Mészáros G. Májor*, hogy *Wurmser* lovas hadi vezér a' *Bellheimi* és *Rülsheimi* tetöket el foglalta volna: mind az *Offenbachi* erdönél, mind az *Efzingi* határon vólt ellenséget meg támadta, és noha öt egész óráig nem akart néki engedni, mindazáltal végtére tsak ugyan el nyomta a' Frantziákat, és mind *Offenbachot*, *Bornheimot*, és *Damheimot*, mind az erdöt el foglalta, 's tökéletessen ki üzte onnan őket.

Ekképen *Knittelsheim*, *Ottersheim*, és *Offenbach* el foglaltatások által seregének jobb szárnyát bé fedvén *Wurmser* lovas hadi vezér, a' maga és *Conde* hertzeg colonnéjával a' *Rülsheimi*, *Bellheimi* tetökről a' *Herxheimi* és *Innsheimi* tetökig vonta magát, de sohol sém állapodott meg előtte az ellenség, söt mihelyt előre küldött lovasainak szemléléséből észre vette, feléje lett menetelét és igyekezetét, az említett tetőkön hányatott redutáit el hagyta, és nyakra före vissz-

lza vonta magát. — Az *Innsheimi* tetőkön, a' mennyire a' környül állások engedték, öszve szedvén az ellenség futásnak indúlt seregeit, és öszve tsatolván magát a' *Landaviából* segítségére küldetett colonnéval, *Impfing* mellett lévő széna magazinumát meg gyújtotta, és az *Innsheimi* tetőkön lévő 14 ágyús battériájának óltalma alatt, melyből setét éjjelig szüntelen és kéményen tüzelt, egész *Weisenburgig* vonta magát vissza.†

Ezen mindenfelől szerentsés hadi történeteknek az a' hasznos következései valának, hogy félvén az ellenség, a' hegyek között lehető bézároltatásától, *Romberg*, *Weiheri*, és *Róthi* tanyáit oda hagyta, melyeket rész szerént az *Austriai*, rész szerént a' *Prussziai* győzedelmes seregek el is foglalták. — Az ellenségnek e' napi veszteségét csak annyiban lehetett meg határozni, hogy imitt amott 32 emberei találtattanak a' földön, és azt is lehetett látni, hogy az *Offenbachi* erdöböl és *Eszingi* határról 20 szekér sebeseknét többet küldötte nek *Landaviába*, ennekfelette 33 esett rabságba. Részünkről 7 ember hólt meg, 52 esett sebbe, 14 tévelyedett el.

Gr. *Wurmser* lovas hadi vezér felettébb dicsiri a' Cs. K. hadi seregeknek itten mutatott hiveségeket, bátorságokat, készségeket, és fáradhatatlan buzgóságokat, *Kospoth*, *Mészáros* és *Hocze* G. Májoroknak vigyázóságokat, és bölts rendelkezéseiket, nem külömben *Ollinger* pattantyús kapitánynak hasznos szolgálattját.

Juliusnak 28 és 29-dik napjai nyugodalomban töltötte nek el. — 30 és 31-ik napjain eggy kistsatátska esett *Jokrim* és *Billinghám* felé ki küldetett katonáink, és a' *Frantzia* ör állók között. — Ennekfelette egynéhány haszontalan ágyú lövések estenek a' *Landáviai* várból. — *Augustusnak* első napján úgy helyhez tette Gróf *Wurmser* lovas hadi vezér a' kórmányára bizatott Cs. K. hadi seregeket, hogy külső vigyázói *Landau* előtt fél óránira állanak, maga pedig *Ottersheimban* szállott kváriélyba.

A' mi mind Gr. *Wurmser* lovas hadi vezér, mind *Koburg* hertzeg alatt lévő Cs. K. seregeknél, August. 1-ső napjától fogva, annak 10-dik napjáig történt, a' Felséges Hadi Cancellária által tegnap előtt ki adatott jelentésből, jövő alkalmatossággal közleni fogjuk Erdemes Olvasóinkal.

Frantzia Ország.

Soha sem forgott Fr. Ország olly nagy veszedelem közt mint most, mind belső, mind külső ellenségeinek száma szaporodik, és hanemha másképen fordul a' dolog, végső romlást fog annak okozni. Augustusnak 1-ső napján tartatott ülésben, a' közönséges jóra vigyázó deputatiónak nevében, külömb-külömb-féle jelentéseket olvasott fel *Barrere*, és így szóllott a' többi közt:

„ Rettenetes öszve esküvés vagyon, *úgymond*, a'
 „ közönséges Társaság ellen. — A' közönséges
 „ jóra vigyázó deputatiónak kezéhez ollyatén bizonyosság levelek érkeztek, mellyekből világosan ki tettik, hogy a' mi városainkban és ki kötő helyeinkben sok emberek tartózkodnak, a' kik magazinumainkat, és fegyveres házaikat fel gyújtsák, és az igaz hazafiakat az alsz szonyok, és pártos papok által meg ölettesék. *Dubois Crancé*, *úgymond Barrere*, azt írja nekünk, hogy Angliából 4 millió font sterling küldtetett *Lyon* városába, és azt is tudjuk, hogy 24 Angliai hajókból álló Flotta legyen a' *Tulu- ni* ki kötő helyben. „

Annakutánna egy *Rysselben* el fogattatott levél olvastatott fel, mellynek írója egy Anglus vala, de a' ki a' maga nevét alá nem írta. *My-lordnak* nevezi azt, a' kihez ezen levelet intézte. Az abban fel jegyeztetett személlyeknek neveik, tsak az első betűkkel emlitetnek, ki vévén *Marlieret*, kinek világosan ki vagyon neve fejeztetve. Úgy láttzik, *úgymond Barrere*, hogy többire minden Generáljaink részesekek ebben a' com-

plotban, avagy öfzve esküvésben, és hogy ezen complotnak fel tett tzéllya lett legyen, minden hadi seregeinknek számokra rendeltetett magazinumoknak eggy napon lejendö meg égetése. A' levél irója azt tanátsollya, hogy 500 ezer livra küldetessen *Rouenbe*, és 50 ezer *Caen* városába — hogy az assignatáknak minden betsek elrontattasson, és tsak azok vétetessenek el, melyyeken a' királynak képe vagyon — hogy a' kenyérnek árra fel emeltessen, és hogy minden élelemre való dolgoknak, nevezetesen a' gyertyának, és faggyúnak árra 100 solsra vitetessen fel. — A' gyilkosságnak plánumát, így szól a' levél iró, minden lehető okossággal kelletik végbe vinni, ennek végben vitelére leg alkalmasabbak fognak az asszonyok, és öltözetjeiket meg változtató papok lenni. Ezután, a' minap világból ki végeztetett *Charriernek*, annak t. i. a' ki a' *Vendei* tartományban támadott pártosságnak első indító eszköze vala, egynéhány hátra maradott levelei olvastattanak fel, mellyekből világosan kitettzik, hogy a' vólt Burbóniai, másként *Conde* hertzeg akarta a' déli Fr. tartományokban támadott pártos seregeket kórmányozni — hogy a' Spanyolok tsak tettetésből akarták *Perpignánt* meg támadni, hogy ekként, annyival könnyebben juthassanak a' *Bellegardi* erős várnak bírására — hogy a' *Pedemontziumbeliek* azért akartanak bennünket a' síkokra ki tsalni, hogy ekként egészen ki irthassanak minket, és hogy valamellyik ki kötö helyünkbe ki szólhassanak a' szárazra. ,,

Más több leveleket is olvasott fel *Barrere*, mellyeknek el végzése után, így szólott a' N. Gyűlésnek tagjaihoz: Ideje vagyon, úgymond, barátim, hogy a' királyi familiának minden maradványai ki irtattassanak. Így lévén a' dolog, három nevezetes végzést hozott a' N. Gyűlés mellyeknek külömb-külömb-féle tzikkelyei vóltanak.

Az első decretom 6 tikkelyekből állott, úgymint:

1. Hogy a' Flandriai hadi sereg és Páris között egy tabor legyen.

2. Hogy *Prieux* és *St. André* nemzeti biztosok, a' Fr. köz társaságnak határjait a' Rajna vizétől fogva *Dünkerkáig* járják bé.

3. Hogy hagyattasson helybe *Houchard* Generálnak a' Flandriai seregeknek, és *Ferrier* Generálnak az ő helyére a' Rajna mellett fekvő Frantzia tábornak kormányozásokra való ki neveztetések.

4. Hogy *Bentabolle*, és még két tagjai a' N. Gyűlésnek küldetessenek a' Flandria seregekhez, mint nemzeti biztosok, az előbbenieknek helyekre.

5. Hogy a' Moguntziába vólt őriző seregek a' Vendei osztályba küldetessenek.

6. Hogy a' Vendei osztályban lakó pártosoknak minden lakó helyeik, erdeik, nyári vetéseik, rontattassanak öfzve, feleségeik, gyermekeik, és a' meg élemedtek, vitetessenek bellyebb az Országba, közönséges költségen tartattassanak, és emberi módon bánnyanak velek. A' pártos lakosoknak örökségeik foglaltassanak és adattassanak el, és azoknak árrából térítettessen azoknak károk vissza, a' kik a' köz társaságnak hívségében meg maradtanak.

A' második decretomnak 8 tikkelyei valának, úgymint:

1. Hogy *Billand*, *Varenes*, és még egy harmadik N. biztosoknak a' *Párisi* és *Calaisi* osztályokban támadott öfzve esküvésnek fel fedezésére lett ki küldtetések erősitessen meg.

2. A' ki kötő és vég helyekben lévő katonaságnak száma öregbitessen.

3. *Chariernek* meg maradott vallás tétele, és a' *Barrere* által fel olvastatott Angliai levél nyomtattasson ki, és küldetessen a' köz társaságnak minden osztályaiba.

4. Maga a' N. Gyűlés is minden Európai nemzetek előtt ki fogja az Angliai ministeriumnak titkos tselekedetét nyilatkoztatni.

5. Azoknak a' személyeknek örökségeik, a' kik a' törvény alól ki rekesztettének, a' nemzet örökségeivé tétetessenek.

6. Az özvegy királyné idéztessen a' revolutionális itilő szék eleibe, és mingyárt fog házba tétetessen.

7. Hogy minden királyi vérből származtak, üzetessenek ki a' köz társaságból. (El hiszük, magok is régtől fogva ezt kívánnyák.)

8. Hogy a' vólt királyoknak temető helyeik, és emlékeztető oszlopaik rontattassanak le. (Er-ről már más alkalmatossággal is tettünk emlékezetet.)

A' harmadik decretom két nevezetes tikkelyből állott:

1. Hogy minden idegen nemzetbeliek üzetessenek ki Fr. Országból.

2. Hogy Páris városának minden rostélyos kapui zárattassanak bé.

Végtére arról tanátskozott a' N. Gyűlés, ha ugyan nem jó volna é a' közönséges jóra vigyázó deputatiónak ideig óráig a' fő kórmányt, avagy dictáturát által adni. Mindenek úgy gondolkodnak, hogy az uralkodó résznek ez a' fel tétele bizonyossan tökéletességre fog vitettetni.

* * *

Tudománybeli Hiradás.

Az Orvosi Tudományban ki adott szép magyar munkáival már magát eléggé esmeretessé 's

érdemessé tett *Rátz Sámuel* úr, ismét eggy munkát ajánl az érdeemes közönségnek elő-fizetésre, ilyen titulus alatt:

A' Törvényes Orvosi Tudománynak, és az Orvosi Politziának rövid summája, mellyet magyarul ki adott *Rátz Sámuel* Pesten a' tudományok universitássában eggyik közönséges és rendszer tanító.

A' könyvnek tekintete.

Bé vezetés.

I. *A' büntető Törvény székhez tartozó esetekről.* — A' holt testnek meg vizsgálásáról. A' felbontásra szükséges helyről. A' holt testnek helyheztetéséről. A' fel bontásnak idejéről. A' fel bontásra szükséges eszközökről. A' fel bontásnak rendjéről. A' holt testnek külső vizsgálásáról. A' kaponyának fel bontásáról. A' nyaknak fel bontásáról. A' melynek fel bontásáról. A' hasnak fel bontásáról. A' karoknak fel bontásáról. A' holt testnek bé varrásáról. A' Törvény-székhez adándó feleletről. *Jelei* a' seb által tétetett halálnak. Az el kerülhetetlen halálos sebekről. A' magánoson halálos sebekről. A' történetből esett halálos sebekről. *Jelei* a' törődés által okoztatott halálnak. *Jelei* a' fel akasztásból okoztatott halálnak. *Jelei* a' vízbe halásból okoztatott halálnak. *Jelei* a' meg fúlástól okoztatott halálnak. *Jelei* a' rossz orvoslástól okozott halálnak. *Jelei* a' méreggel tsinált halálnak. *Jelei* a' maga meg ölésből szármozott halálnak. A' gyermek ölésről közönségesen. *Jelei* a' seb által tétetett gyermek ölésnek. *Jelei* a' törődés által tétetett gyermek ölésnek. *Jelei* a' meg fúlalztással tétetett gyermek ölésnek. *Jelei* a' vízbe öléssel tétetett gyermek ölésnek. *Jelei* a' meg nem köttetett köldök sinórral tétetett gyermek ölésnek. *Jelei* az illendő orvoslásnak el mulatása miatt történt gyermek halálnak. *Jelei* a' gyermek el hajtásnak. *Jelei* a' tortúrára alkalmatos testnek. *Jelei* a' büntetést el szenvedhető testnek. Az ijjesztő, és kí-

nozó büntetéstől, kiket kell meg menteni. A' halálos büntetéstől kik vétetnek ki. A' gonosz tévőknek mentsége. Jelei a' meg bomlott elmének. Jelei a' nem szabad akarataknak. Jelei a' tudatlanságból származott gonosz tételnek. Jelei az ártani nem akaró szándéknak. Jelei a' törvénytelen rossz ki keresésnek.

II. *A' Polgári Törvény székhez tartozó esetekről.* — Jelei az örökségre alkalmas gyermeknek. Jelei a' törvényes és törvénytelen apának. Jelei a' törvényes és törvénytelen anyának. Jelei az elevenen született gyermeknek. Jelei a' halva született gyermeknek. Jelei a' meg ért gyermeknek. Jelei az eleve ért gyermeknek. Jelei az éretlen gyermeknek. Jelei a' későn született gyermekeknek. Jelei a' titkon alá tettett gyermeknek. Jelei a' fogantatás után réá fogantatott gyermeknek. Jelei az első szülöttnek a' kettős szülésben. Jelei a' tettett terhességnek. Jelei a' titkolt terhességnek. Jelei az előre ment szülésnek. Jelei a' tettett szülésnek. Jelek a' molának szüléséről. Jelei a' szüzességnek. Jelei az erőszakos paráznaságnak. Jelei a' természet ellen tettett paráznaságnak. Jelei az élet időnek. Jelei a' tettett betegségnek. Jelei a' titkolt betegségnek. Jelei a' réá fogott betegségnek.

III. *A' szent papi székhez tartozó esetekről.* A' házasoknak el választásokról közönségesen. — Jelei az asszonyi magtalanaságnak. Jelei az férjfi tehetetlenségének. Jelei az éktelen gyermeknek. Jelei a' kétséges nemnek. Jelei az ördögösségnek. Az igaz magiának fundamentoma. Jelei a' tsuda állatoknak. Jelei a' tsudának. Jelei a' keresztségre alkalmas gyermeknek.

IV. *Az igazgató székhez tartozó esetekről.* — Az Orvosi Politziáról közönségesen. A' Magistrátusok kötelessége a' nép egészsége fenn tartásában. A' Magistrátusok hivatalja a' ragadó betegségekben. A' Magistrátusok hivatalja a' beteg

polgárok körül. A' Magistrátusok hivatalja a' történetből meg fúladtak körül. A' Magistrátusok hivatalja a' házasuló személyek körül. A' Magistrátusok hivatalja a' népnek szaporodása körül. A' Magistrátusok hivatalja a' terhes személyek körül. A' Magistrátusok hivatalja a' szülő személyek körül. A' Magistrátusok hivatalja a' most született gyermekek körül. A' Magistrátusok hivatalja a' gyermekeknek tartásokról és nevelésekről. A' Magistrátusok hivatalja a' holtak körül. A' Magistrátusok hivatalja a' marhadögben. Az uralkodó Fejedelemnek hivatalja az orvosi oskolák körül. A' Magistrátusok hivatalja az orvosló személyeknek fizetések körül.

Ezekből már előre által lehet látni, hogy ez a' könyv minden olvasónak hasznos, és kellemes lehet. A' kinek tehát kedve léfzen ennek a' könyvnek meg szerzésére, az fizessen előre 1 rh. forintot és 30 krajtzárt a' költség pótolására: a' kik előre nem fizetnek, azoknak két rh. forinton fog adattatni a' könyv, a' ki pedig tiz könyveket egyszerre veszen, annak a' tizenegygyedik könyv ingyen fog adattatni. — Az elő fizetés felvétetődik ezen folyó esztendőben *Novembernek* első napjáig.

Pesten *Weingand* könyvárosnál.

Budán ugyan azon könyvárosnál.

Kolosváron Tit. Dr. *Incze Mihály* úrnál.

N. Váradon Patikárius *Fuchs József* úrnál.

Kassán Tit. *Vitéz Imre* úrnál.

Debretzenben Chirurgus *Szántai István* úrnál.